

Forslag til Lov om vandforsyning.

(Vedtaget af folketinget ved 3. behandling den 27. marts 1969.)*

Kap. I.

Definitioner.

§ 1. Ved et grundvandsområde forstås i denne lov et af naturforholdene betinget, samlet, underjordisk afstrømningsområde for grundvandet.

Stk. 2. Ved oplandet for et vandindvindingsanlæg, der indvinder grundvand, forstås den del af et grundvandsområde, hvorfra grundvandet må antages at strømme til vandindvindingsanlægget under dets drift.

Stk. 3. Ved vandløb forstås i denne lov alle former for vandløb, herunder grøfter, kanaler og rørledninger, søer og damme samt vandings- og udpumpningsanlæg.

Kap. II.

Myndighederne i vandforsyningssager.

Kommunalbestyrelserne.

§ 2. Kommunalbestyrelserne i primærkommunerne har pligt til at iværksætte undersøgelser over de vandmængder, der vil være til rådighed for kommunens vandforsyning, samt til i øvrigt at udarbejde planer for den fremtidige vandforsyning under hensyntagen til den igangværende eller forventede udvikling. Hvor forholdene taler derfor, særlig hvor en undersøgelse af vandforekomster og eventuel vandforsyning bør omfatte flere kommuner i amtsråds kredsen, er amtsrådet berettiget til at iværksætte de i 1. pkt. nævnte undersøgelser og at udarbejde de dér nævnte planer.

Sundhedskommissionerne.

§ 3. Det påhviler sundhedskommissionerne at føre tilsyn med vandforsyningen inden

for deres områder og efter reglerne i denne lov at drage omsorg for, at vandforsyningen er sundhedsmæssigt tilfredsstillende, herunder at vandet ikke udsættes for forurening.

Stk. 2. Når et forhold i strid med denne lov oprettes uden godkendelse eller tilladelse fra sundhedskommissionen, kan kommissionen meddele de påbud, den i så henseende finder ønskelige. Tilsvarende gælder, når sundhedskommissionen finder et forhold stridende mod denne lov og sundhedsmæssig uheldigt, jfr. endvidere §§ 34 og 50. Sundhedskommissionen kan lade påbudte foranstaltninger udføre for vedkommendes regning efter de herom gældende, almindelige regler.

Stk. 3. Sundhedskommissionernes afgørelser kan indbringes for indenrigsministeren efter de herom gældende, almindelige regler.

Almindelige landvæsenkommissioner.

§ 4. Sager, som ved denne lov er henlagt til landvæsenret, behandles af landvæsenkommissionen som første instans i overensstemmelse med reglerne i lov om landvæsenretter.

Stk. 2. Landbrugsministeren udnævner efter indstilling fra Københavns borgerrepræsentation et antal landvæsenkommisærer, der skal kunne fungere i vandforsyningssager, som behandles efter stk. 1, og som berører Københavns kommunes forhold, og i vandforsyningssager, der behandles efter §§ 5 eller 6. Kommisærernes antal fastsættes af landbrugsministeren efter indstilling fra borgerrepræsentationen. § 9, stk. 3 og 4, i lov om landvæsenretter finder tilsvarende anvendelse.

Indenrigsmin. 4. kt. j. nr. 1968. 640-0-2.

*) Se FT: 105, 511, 5127, 5303; A. 561; B. 947; Lov nr. 169 af 18. april 1969.

Stk. 3. Landvæsenskommissionen skal tilkalde en særlig sagkyndig i vandforsyningsforhold. Denne vælges blandt et antal sagkyndige, som for 6 år ad gangen er udpeget af indenrigsministeren efter forud indhentet udtalelse fra Danmarks tekniske højskole. I spørgsmål af sundhedsmæssig art skal kommissionen anmode vedkommende embedsløge om at medvirke ved sagens behandling. Kommissionen kan også i øvrigt tilkalde sagkyndige efter reglerne i § 31 i lov om landvæsensretter. Sagkyndige i geologi og sundhedsvæsen skal være udpeget af henholdsvis Danmarks geologiske undersøgelse og sundhedsstyrelsen.

Særlige landvæsenskommissioner.

§ 5. Til behandling af sager angående hovedstadsområdets forsyning med vand nedsættes én eller flere særlige landvæsenskommissioner, der hver består af en formand og 4 medlemmer, som beskikkes af indenrigsministeren. Formanden skal ved beskikkelsen være dommer, 2 af medlemmerne skal være landvæsenskommissærer, og de 2 andre medlemmer skal være kyndige i henholdsvis tekniske forhold og landbrugsforhold. Ministeren beskikker endvidere en stedfortræder for formanden og for hvert medlem.

Stk. 2. Kommissionerne påkender dels alle sager vedrørende hovedstadsområdets forsyning med vand, dels andre vandforsyningssager, som fremkommer inden for de grundvandsområder, hvorfra der indvindes vand til hovedstadsområdet. Indenrigsministeren kan endvidere bemyndige kommissionerne til at påkende sager, som vedrører tilstødende grundvandsområder. Sagens fordeling mellem kommissionerne fastsættes af ministeren.

Stk. 3. Hvor forholdene særligt taler for det, kan indenrigsministeren nedsætte særlige landvæsenskommissioner med den i stk. 1 nævnte sammensætning også for andre områder. Indenrigsministeren fastsætter, hvilke sager kommissionerne skal behandle.

Stk. 4. Formanden for og medlemmerne af de i stk. 1 og 3 nævnte kommissioner beskikkes for indtil 8 år ad gangen. Ministeren kan efter ansøgning tilbagekalde en

beskikkelse i løbet af perioden. Ministeren fastsætter honorar til kommissionernes formænd og sekretærer og bestemmer, hvorledes udgifterne hertil skal fordeles mellem vedkommende kommuner.

Stk. 5. De i stk. 1 og 3 nævnte landvæsenskommissioner behandler de sager, der er henlagt til dem, som første instans i overensstemmelse med reglerne i lov om landvæsensretter. § 4, stk. 3, finder tilsvarende anvendelse.

Overlandvæsenskommissioner.

§ 6. Landvæsenskommissionernes kendelser kan indankes for en overlandvæsenskommission efter reglerne i lov om landvæsensretter.

Stk. 2. Ved anke af landvæsenskommissionskendelser efter denne lov består overlandvæsenskommissionen af vedkommende formand, to landvæsenskommissærer, der udmeldes af landbrugsministeren, og to andre medlemmer, der beskikkes af indenrigsministeren.

Indenrigsministeren.

§ 7. Indenrigsministeren har den øverste administrative myndighed i vandforsyningsspørgsmål. Han overvåger med bistand af Danmarks geologiske undersøgelse og sundhedsstyrelsen vandforsyningen i hele landet og overvejer, hvilke foranstaltninger der bør træffes, for at der til stadighed kan være en efter forholdene god og tilstrækkelig vandforsyning i landets forskellige dele.

Stk. 2. Ministeren kan bestemme, at en kommune eller en gruppe af kommuner i fællesskab skal iværksætte undersøgelser af de mulige vandforekomster og udarbejde planer til dækning af områdets fremtidige vandforsyning, og kan træffe bestemmelse om, hvorledes udgifterne ved undersøgelserne og planlægningen skal fordeles mellem kommunerne, herunder amtskommunerne. Ministeren kan bestemme, at undersøgelser og planlægning skal iværksættes gennem et særligt udvalg for vandforsyningsplanlægning, hvis sammensætning fastsættes af ministeren efter forhandling med de interesserede myndigheder.

Vandforsyningsrådet.

§ 8. Der nedsættes et vandforsyningsråd, som skal have til opgave over for indenrigsministeren og andre offentlige myndigheder at afgive udtalelser om vandforsyningsforhold af principiel eller større betydning. Rådet kan dog afvise at udtale sig om spørgsmål, der efter rådets opfattelse mere hensigtsmæssigt kan besvares på anden måde, eller som rådet ikke finder uden særlige undersøgelser at have praktisk mulighed for at udtale sig om. Rådet kan endvidere af egen drift afgive udtalelser over for indenrigsministeren og andre offentlige myndigheder.

Stk. 2. Rådet består af 9 medlemmer, der beskikkes af indenrigsministeren for 6 år ad gangen. 3 af medlemmerne, hvoraf 2 skal være kyndige i vandforsyningsforhold, beskikkes af ministeren uden forudgående indstilling. 1 medlem, der skal være sagkyndig i by- og regionplanlægning, beskikkes efter indstilling fra boligministeren, og 1 medlem, der skal være kyndig i vandløbsforhold, beskikkes efter indstilling fra landbrugsministeren. 3 medlemmer beskikkes efter indstilling fra henholdsvis Danmarks geologiske undersøgelse, Danmarks tekniske højskole og sundhedsstyrelsen. 1 medlem beskikkes efter indstilling fra de kommunale organisationer og Københavns og Frederiksberg kommunalbestyrelser i forening. Indenrigsministeren beskikker et af medlemmerne til formand for rådet.

Stk. 3. Indenrigsministeren kan efter tilsvarende regler beskikke stedfortrædere for rådets medlemmer for enkelte sager eller for længere tid, dog længst indtil udgangen af vedkommende 6 års periode.

Stk. 4. Rådet kan indkalde særligt interesserede og er berettiget til at søge bistand hos særligt sagkyndige ved behandlingen af enkelte sager. I sager angående indvinding af vand fra vandløb indkalder vandforsyningsrådet en repræsentant for ministeren for kulturelle anliggender.

Stk. 5. Når et spørgsmål, der ikke er forelagt af en landvæsensret, modtages i rådet, giver rådet formanden for vedkommende landvæsenskommissionsområde meddelelse herom. Indenrigsministeren skal altid gøres bekendt med rådets udtalelser.

Stk. 6. Indenrigsministeren fastsætter i øvrigt rådets forretningsorden.

Kap. III.

Retten til at indvinde vand.

A. Grundvand.

1. Forskrifter for boring efter vand.

§ 9. Indenrigsministeren kan bestemme, at kun de, der er autoriseret dertil af ministeren, må drive selvstændig virksomhed med boring efter vand.

Stk. 2. Inden 3 måneder efter udførelsen af en boring efter vand skal den, der forestår udførelsen, til Danmarks geologiske undersøgelse indsende meddelelse om boringens beliggenhed og dens indretning i hovedtræk, de forefundne jordlag, vandstanden og resultatet af afholdte prøvepumpninger samt prøver af de gennemborede jordlag.

2. Vandindvinding, som kan foretages uden særlig tilladelse.

Prøveboringer og prøvepumpninger.

§ 10. Enhver grundejer har ret til i vandforsyningsøjemed at udføre prøveboringer og prøvepumpninger på sin egen grund.

Begrænset vandindvinding på egen grund.

§ 11. Enhver grundejer er, medmindre andet er bestemt, berettiget til at indvinde grundvand på egen grund til brug i husholdning og almindeligt landbrug samt i ringe omfang til anden almindelig anvendelse.

Stk. 2. Planerne for et vandforsyningsanlæg som nævnt i stk. 1 skal være godkendt af sundhedskommissionen, forinden anlægget udføres. Sundhedskommissionen kan stille vilkår med hensyn til anlæggets placering på vedkommende ejendom og skal påse, at anlægget indrettes i overensstemmelse med de regler, der er givet i medfør af § 38. Sundhedskommissionen kan helt forbyde anlægget, hvis der efter sundhedskommissionens skøn er nærliggende fare for, at det vil blive sundhedsfarligt, eller efter § 3, stk. 2.

3. Vandindvindingstilladelser meddelt af kommunalbestyrelserne.

§ 12. Kommunalbestyrelsen i vedkommende primærkommune kan give tilladelse til vandindvinding

- 1) til et andelsselskab eller interessentskab dannet af forbrugere i en fritliggende bebyggelse på landet, for så vidt angår indvinding på indtil 6.000 m³ årligt gennem et fælles anlæg,
- 2) til sygehuse, sanatorier, skoler, alderdomshjem, opdragelseshjem og lignende institutioner, til nødvandværker og til ejere af gartnerier, frugtplantager, planteskoler, herunder forstplanteskoler, hoteller, pensionater, campingpladser og andre erhvervsvirksomheder, for så vidt angår indvinding på indtil 3.000 m³ årligt,
- 3) til ejere af landbrugsejendomme, der ikke foretager indvinding efter nr. 2 eller § 13, for så vidt angår vanding af landbrugsafgrøder med indtil 2.000 m³ årligt som gennemsnit af den indvundne vandmængde i 3 på hinanden følgende år, dog kun når indvindingsanlægget ligger uden for oplande, der er beregnet i forbindelse med kendelser om tilladelse til vandindvinding i medfør af lov nr. 54 af 31. marts 1926 om vandforsyningsanlæg,
- 4) til ejere af skovbrug med hensyn til vanding af skovkulturer efter reglerne i nr. 3.

Stk. 2. Efter indhentet udtalelse fra vandforsyningsrådet kan indenrigsministeren med virkning for nærmere angivne områder af landet forhøje den grænse for vandindvindingen, som er fastsat i stk. 1, nr. 3 og 4. Ministeren kan senere efter indhentet udtalelse fra vandforsyningsrådet ændre eller tilbagekalde en sådan forhøjelse.

Stk. 3. Medmindre andet er bestemt, kan indvinding af vand på fremmed grund kun tillades efter stk. 1 og 2, hvis vedkommende grundejers samtykke foreligger og tinglyses på hans ejendom med prioritet forud for alle panthavere i ejendommen.

Stk. 4. Ved fastlæggelsen af anlæggenes beliggenhed skal kommunalbestyrelsen påse, at sundhedsmæssige hensyn varetages, og at anlægget anbringes i passende afstand fra andre vandforsyningsanlæg. I de i stk. 1, nr. 1 og 2, nævnte tilfælde kan kommunalbestyrelsen kun give tilladelse, hvis det tiltrædes af embedslægen.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen skal føre fortegnelse over givne tilladelser og kan kræve meddelelse fra anlæggenes ejere om den hvert år oppumpede vandmængde, i

hvilket tilfælde reglerne i § 15, stk. 3, finder tilsvarende anvendelse. Indenrigsministeren kan pålægge kommunerne at indkræve sådanne meddelelser.

Stk. 6. Tilladelse til vandindvinding i det omfang, der nævnes i stk. 1 og 2, kan også meddeles efter reglerne i afsnit 4. § 19 finder dog ikke anvendelse.

4. Vandindvindingsstilladelser meddelt af landvæsensretterne.

Almindelige bestemmelser.

§ 13. Til enhver indvinding af grundvand til andet formål eller i større mængde end hjemlet i §§ 10-12 skal der søges tilladelse hos en landvæsensret i overensstemmelse med de efterfølgende regler.

Stk. 2. Forinden en boring eller brønd til brug for et vandindvindingsanlæg af den i stk. 1 nævnte art påbegyndes, skal stedet for boringen eller brønden være godkendt af stedets embedslæge.

Stk. 3. Påbegyndes opførelsen af et nyt vandforsyningsanlæg, hvortil der skulle indhentes tilladelse efter stk. 1, uden at tilladelse er søgt, kan kommunalbestyrelsen, indenrigsministeren og enhver interesseret rejse sag for en landvæsensret til afgørelse af, i hvilket omfang den pågældende indvinding kan tillades.

Offentlige anlæg.

§ 14. Foruden til staten og en kommune kan tilladelse til vandindvinding meddeles til et fællesskab af kommuner, hvis stiftelse er godkendt af indenrigsministeren, og for hvilket der er oprettet en af ministeren godkendt vedtægt om dets konstitution, formål, virksomhed og beføjelser.

Stk. 2. De i stk. 1 nævnte anlæg kan ved ekspropriation erhverve ret til på fremmed grund at udføre prøveboringer og prøvepumpninger og i forbindelse med en tilladelse til vandindvinding endvidere erhverve adkomst til fast ejendom og opnå servitutter med henblik på anlæggets udførelse og drift. §§ 2 og 16 i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. Ethvert offentligt anlæg skal føre bog over de oppumpede vandmængder efter regler, der fastsættes af indenrigsministeren.

Private anlæg.

§ 15. Private kan, når hensynet til befolkningens almindelige forsyning med vand ikke er til hinder for det, opnå tilladelse til vandindvinding efter forud indhentet erklæring fra kommunalbestyrelsen i vedkommende primærkommune. Skal indvindingen ikke ske på egen grund, skal vedkommende grundejers samtykke foreligge og tinglyses på hans ejendom med prioritet forud for alle panthavere i ejendommen. Drejer det sig om et anlæg til almen vandforsyning, skal planerne for værket og ledningsnettet forelægges kommunalbestyrelsen til godkendelse. En kommunalbestyrelse kan optræde som rekvirent på flere private ansøgere vegne og kan helt eller delvis afholde udgifterne herved.

Stk. 2. Med tilslutning fra kommunalbestyrelsen i vedkommende primærkommune kan der ved ekspropriation pålægges servitutter med henblik på ledningsføring til fordel for et privat vandforsyningsanlæg, der tjener til befolkningens almindelige forsyning med vand.

Stk. 3. Ethvert privat anlæg som nævnt i stk. 1 skal kontrollere indvindingen gennem en af landvæsenstretten eller kommunalbestyrelsen i vedkommende primærkommune godkendt måleanordning og skal inden en af kommunalbestyrelsen — i København magistraten — fastsat frist give meddelelse om den oppumpede vandmængde. Kommunalbestyrelsen — magistraten — skal føre bog over de givne oplysninger og har ret til at kontrollere oplysningerne. Nærmere regler om de i 1. og 2. pkt. nævnte forhold fastsættes af indenrigsministeren.

Sagsbehandling.

§ 16. Ansøgning om tilladelse til vandindvinding eller om udvidelse eller ændring af tidligere givne tilladelser skal indgives til formanden for vedkommende landvæsenkommission og skal så vidt muligt være ledsaget af følgende:

1. Angivelse af formålet med de planlagte foranstaltninger med begrundelse for størrelsen af den ansøgte vandmængde og af muligheden for at fremskaffe de vandmængder, der påtænkes indvundet, tillige med beskrivelse af det påtænkte anlæg, bilagt planer og beregninger for

anlægget, oplysning om matrikelbetegnelse samt målebordsblad med angivelse af beliggenheden.

2. Angivelse af de jordlag og vandstande, der er fundet ved eventuel boring eller brøndgravning, og oplysninger om resultatet af udførte prøvepumpninger og disses indvirkninger på grundvandstanden og på vandstanden i nærliggende boringer og brønde.
3. Oplysning om, hvorvidt stedet for anbringelsen af boringen eller brønden er godkendt af embedslægen, jfr. § 13, stk. 2.
4. Angivelse af arealer, brugsrettigheder m. v., der ønskes eksproprieret, af disses ejer- og brugerforhold og deres matrikelbetegnelse samt fornødent kortmateriale.
5. Kemisk og bakteriologisk analyse af eventuelt indvundet vand, udført efter regler fastsat af indenrigsministeren.
6. Oplysning om, hvorledes eventuel skade, der måtte opstå som følge af anlægget, antages at kunne afhjælpes.
7. Fortegnelse over de grundejere og brugere, som ønskes indkaldt til møder under sagens behandling.
8. Vedtægter for et selskab eller et fællesskab, hvis et sådant er ansøger.

Stk. 2. Bortset fra tilfælde, hvor sagen kun angår en mindre væsentlig ændring af en allerede given tilladelse og kun kan antages at have interesse for sagens parter, skal landvæsenstretten gøre kommunalbestyrelserne i vedkommende amts- og primærkommuner, vedkommende sundhedskommissioner, embedslægerne inden for det vandindvindingsopland, som skønnes at blive berørt af anlægget, samt vedkommende amtmand bekendt med, at sag er indbragt for landvæsenstretten. Underretning skal tillige gives byudviklingsudvalg og fredningsplanudvalg, der måtte være nedsat for det område, hvori vandindvindingsstilladelse søges. Underretning skal endvidere gives til kommuner, der efter formandens skøn som følge af deres beliggenhed i forhold til vandindvindingsstedet må antages at kunne være interesseret i anlægget, og til kommuner, som får leveret vand fra den, der har indsendt ansøgningen om vandindvindingsstilladelse. Underretning skal endelig gives til Danmarks geologiske undersøgelse. De nævnte myndigheder skal endvidere indvarsles til møder under sagens

behandling, Danmarks geologiske undersøgelse dog kun, når den anmoder om det.

Sager af almen betydning.

§ 17. Finder landvæsensretten, at det vil være af betydning for dens behandling af en vandforsyningssag, at der tilvejebringes en udtalelse fra vandforsyningsrådet, kan den forelægge sagen for rådet. Dette vil således kunne ske i de i §§ 20-22 nævnte tilfælde og endvidere, når der foreligger spørgsmål, som efter kommissionens skøn er af videregående betydning for sundhedsforholdene, udviklingen af bebyggelser, herunder sommerhusbebyggelser, udviklingen af egnens erhvervsliv, egnspanlægningen, naturfredningsforholdene og befolkningens adgang til rekreative områder eller andre spørgsmål af tilsvarende samfundsmæssig betydning.

Stk. 2. Oplyses det for landvæsensretten, at andre end retten har forelagt vandforsyningsrådet et spørgsmål, der efter rettens skøn er af betydning for den sag, som behandles af retten, udsættes sagens behandling for retten, indtil rådets udtalelse foreligger.

Stk. 3. Skønner landvæsensretten, efter at der er afgivet en udtalelse fra vandforsyningsrådet, at en afgørelse, der ville være nærliggende som teknisk hensigtsmæssig og økonomisk rimelig, vil komme i strid med andre, særdeles betydelige samfundsmæssige hensyn, udsætter retten sagens behandling og underretter indenrigsministeren herom. Ministeren bestemmer herefter, om han vil søge interessekonflikten løst ved lov, og fremsætter i givet fald inden 6 måneder lovforslag for folketinget. Når en eventuel lov er trådt i kraft, eller lovforslaget er forkastet eller er bortfaldet med folketingsårets udløb, såvel som når ministeren tilkendegiver, at han ikke vil søge spørgsmålet afgjort ved lov, eller fristen er udløbet, uden at lovforslag er fremsat, fortsætter retten sin behandling af sagen.

Kendelse.

§ 18. Landvæsensretten afgør ved kendelse:

1. Om tilladelse bør gives, og i bekræftende fald, om der bør træffes bestemmelse om ændringer af anlægget, herunder bl. a. i

teknisk og hygiejnisk henseende, og om der bør stilles særlige vilkår.

2. Hvilke årlige vandmængder det kan tillades anlægget at indvinde under de givne forudsætninger. Der skal fastsættes en tilladelig vandspejlsænkning eller, hvis forholdene måtte tale derfor, en tilladelig vandmængde pr. time. Hvis der inden for et afgrænset grundvandsområde findes flere indvindingsanlæg, der tilhører samme ejer, er ejeren berettiget til under iagttagelse af de grænser for indvinding og for vandspejlsænkning eller timeydelse, der er fastsat for de enkelte anlæg, frit at fordele indvindingen på de enkelte anlæg.
3. Til hvilket formål indvindingen tillades.
4. På hvilket tidspunkt anlægget skal være fuldført og taget i brug. Landvæsensretten kan udskyde dette tidspunkt.
5. Hvilke ejendomsafståelser, endelige eller midlertidige, og hvilke servitutpålæg der skal ske, jfr. §§ 14, stk. 2, 15, stk. 2, og 42. Med hensyn til arealer, der hører under offentlige veje eller jernbaner, finder vandløbslovens § 94, stk. 1, 1. pkt., tilsvarende anvendelse.
6. Hvilke beløb der i mangel af forlig skal udredes som erstatning for de ved anlægget forårsagede, midlertidige eller endelige afståelser eller servitutter. § 22 i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom finder tilsvarende anvendelse.
7. Hvilke beløb der i mangel af forlig skal udredes som erstatning for skader ved forandring af grundvandstanden, jfr. § 19. Landvæsensretten kan pålægge anlægget inden for et tidsrum af 10 år efter det tidspunkt, der er fastsat i medfør af nr. 4, at foretage de undersøgelser og målinger, som retten skønner nødvendige for, at det fornødne grundlag for bedømmelsen af eventuelle skader kan komme til at foreligge.
8. Hvilken sikkerhed ansøgeren, inden anlægget påbegyndes, bør stille for erstatninger, omkostninger m. v. Retten træffer bestemmelse om tidspunktet for frigivelsen af den stillede sikkerhed.

Stk. 2. I påtrængende tilfælde kan landvæsensretten tillade gennemførelsen af et vandforsyningsanlæg, uanset at kendelse ikke er afsagt, eller ankefristen ikke er ud-

løbet, eller sagen er påanket, når ansøgeren over for retten, eventuelt ved sikkerhedsstillelse, indestår for at udrede alle erstatninger, der følger af gennemførelsen, herunder for udgifterne ved genoprettelse af de bestående forhold.

Erstatning for forandring af grundvandstanden.

§ 19. Ejeren af et vandindvindingsanlæg, hvortil der efter § 13 kræves tilladelse fra en landvæsensret, er erstatningspligtig for skade, som voldes i bestående forhold ved forandring af grundvandstanden under prøveboringer og prøvepumpninger og under anlæggets udførelse og drift. Erstatningen kan nedsættes eller bortfalde, for så vidt skaden kan tilregnes den skadelidende selv eller er en følge af særlige forhold på skadelidendes ejendom, som han findes at burde bære risikoen for. Erstatningsspørgsmålet afgøres af landvæsensretten.

Stk. 2. Hvis retten skønner, at driften af et vandindvindingsanlæg helt eller delvis vil gribe ind i grundvandsforholdene for en samlet bebyggelse, således at tekniske, økonomiske eller hygiejniske hensyn gør det ønskeligt at afhjælpe forholdet ved udførelsen af et fælles vandforsyningsanlæg for hele bebyggelsen, kan retten træffe foreløbig bestemmelse herom. Det påhviler i så fald kommunalbestyrelsen i den stedlige primærkommune at lade udarbejde planer for og overslag over udgifterne ved udførelsen af et sådant vandforsyningsanlæg. Retten afgør herefter, om et sådant anlæg skal gennemføres, i hvilket omfang bestående og fremtidig vandforsyning inden for området skal ske fra vandforsyningsanlægget, og om anlægget skal gennemføres som et kommunalt anlæg eller som et privat andelselskab eller interessentskab. Anlægget kan dog kun gennemføres som privat, hvis alle grundejere, hvis bestående vandforsyning afløses af forsyning fra anlægget, giver deres tilslutning til anlæggets oprettelse som privat anlæg og til de nærmere vilkår for selskabet.

Stk. 3. Erstatningsspørgsmål efter stk. 1 afgøres indtil 3 år efter det i § 18, stk. 1, nr. 4, fastsatte tidspunkt af den i anledning af vandindvindingsagen nedsatte landvæsenskommission, således at anlægget anses som rekvirent. Hvis landvæsenskommissionen afgør en sag midlertidigt, kan den fastsætte

en frist for den endelige afgørelse. Skadelidende, der ikke på disse måder har fået deres erstatningskrav afgjort, kan til enhver tid som rekvirenter rejse sag derom for en landvæsensret.

Stk. 4. Overlandvæsenskommissionen kan optage et endeligt afgjort erstatningsspørgsmål til fornyet bedømmelse, når der af ansøgeren er tilvejebragt en meget stor sandsynlighed for, at den tidligere sag uden ansøgerens fejl har foreligget urigtigt oplyst, og for, at der nu haves oplysninger, som vil medføre et væsentlig forskelligt resultat.

Flere konkurrerende ansøgninger.

§ 20. Hvis flere indsender ansøgning om tilladelse til vandindvinding inden for et grundvandsområde, hvor der efter landvæsensrettens skøn ikke er tilstrækkeligt grundvand til, at alle ansøgninger fuldt ud kan imødekommes, bestemmer retten, hvilke af ansøgerne der bør have fortrinet. Det samme gælder, hvis retten finder, at der et sted inden for grundvandsområdet ikke kan opnås et tilstrækkelig stort, fælles indvindingsopland til fuldt ud at imødekomme ansøgningerne med den ansøgte beliggenhed af anlæggene.

Stk. 2. Retten kan, for så vidt forsyningsmæssige, tekniske og økonomiske grunde taler for det, gøre fortrinsretten betinget af, at det anlæg, der har fået fortrin, leverer vand til andre af ansøgerne, dog kun til vandforsyningsanlæg, der tilhører det offentlige eller er beregnet til almen vandforsyning. Retten træffer i så fald bestemmelse om størrelsen af leveringen og om vilkårene for denne, herunder om en betaling, der dækker udgifterne ved leveringen.

Kommunale fællesskaber.

§ 21. Hvis en kommune eller et kommunalt fællesskab over for en landvæsensret ansøger om tilladelse til vandindvinding for et nyt anlæg og anmoder om, at sagen gennemføres i fællesskab med andre kommuner, kan retten indhente erklæringer fra de pågældende kommuner om, hvorvidt og i bekræftende fald efter hvilke retningslinjer et fællesskab bør gennemføres, herunder om fornødent, hvorledes planlægning, udførelse, finansiering, drift og bestyrelse af

nyanlægget skal ske. Kan der ikke herved tilvejebringes enighed om gennemførelsen af fællesskabet, kan landvæsensretten efter indhentet udtalelse fra vandforsyningsrådet påbyde, at fællesskabet gennemføres, og kan herved træffe bestemmelse om de nævnte forhold.

Stk. 2. Et amtsråd, et byudviklingsudvalg eller et fredningsplanudvalg kan på egen foranledning indbringe et spørgsmål som nævnt i stk. 1 for en landvæsensret.

Stk. 3. Endvidere kan en landvæsensret på eget initiativ rejse spørgsmålet, hvis den under behandlingen af en vandforsynings-sag skønner det hensigtsmæssigt, at der til fremme af flere kommuners vandforsyning træffes en fællesordning.

Leveringspligt for bestående, offentlige vandværker.

§ 22. Foreslår en kommunalbestyrelse, at vand til almen vandforsyning gennem vedkommende kommunes vandforsyningsanlæg leveres fra et vandforsyningsanlæg tilhørende en anden kommune eller et kommunalt fællesskab, eventuelt ved udbygning af sidstnævnte anlæg, og der ikke for landvæsensretten kan opnås enighed om denne ordning, kan retten efter indhentet udtalelse fra vandforsyningsrådet påbyde en sådan levering.

Stk. 2. Leveringspligten skal begrænses til en fast årlig vandmængde med en tilladelig højeste timeydelse, og den modtagende kommune må ikke levere vand til erhvervsvirksomheder ud over et af landvæsensretten fastsat kvantum pr. virksomhed, medmindre den leverende vandforsyning tiltræder leveringen. §§ 30, stk. 1, og 53, stk. 3, finder tilsvarende anvendelse på leveringspligten. Leveringspligten er desuden betinget af, at vedkommende offentlige vandforsynings-system kan få vandindvindingstilladelse andetsteds til dækning af det vandforbrug, leveringspligten medfører.

Stk. 3. I økonomisk henseende skal ejeren af vandforsyningssystemet holdes skadesløs i alle forhold vedrørende leveringspligten, herunder for alle omkostninger ved fremskaffelsen af vandet m. v., og kan forlange, at anlægsudgifter betales kontant af ansøgeren.

Stk. 4. § 21, stk. 2 og 3, finder tilsvarende anvendelse.

Leveringspligt for bestående, private vandværker.

§ 23. Private vandværker, som tjener til befolkningens almindelige forsyning med vand, er forpligtet til på rimelige vilkår at overtage forsyningen af samtlige ejendomme inden for anlæggets naturlige forsyningsområde.

Stk. 2. Uoverensstemmelser om omfanget af og vilkårene for den i stk. 1 nævnte forsyningspligt kan af hver af parterne indbringes for en landvæsensret til afgørelse.

Tilsyn med arbejdernes udførelse.

§ 24. Indtil afslutningen af de arbejder, som skal bringes til udførelse ifølge kendelse eller forlig, kan den landvæsensret, der har afsagt kendelsen, eller for hvem forliget er indgået, føre kontrol med udførelsen og kan kræve kommunalbestyrelsernes og sundhedsmyndighedernes hjælp dertil.

5. Ændring og bortfald af retten til vandindvinding.

Samling af spredt vandforsyning.

§ 25. Finder sundhedskommissionen eller embedslægen, at det inden for et nærmere angivet område ud fra en samlet hygiejnisk vurdering er ønskeligt, at vandforsyning fremtidigt sker gennem oprettelse af et nyt, fælles vandforsyningsanlæg, kan sundhedskommissionen eller embedslægen henstille til kommunalbestyrelsen i vedkommende primærkommune, at der oprettes et fælles vandforsyningsanlæg for området. Kommunalbestyrelsen kan lade udarbejde planer for og overslag over udgifterne ved udførelsen af et sådant vandforsyningsanlæg og indbringe spørgsmålet for en landvæsensret. Landvæsensretten afgør herefter, om et sådant anlæg skal gennemføres, i hvilket omfang bestående og fremtidig vandforsyning inden for området skal ske fra vandforsyningsanlægget, og om anlægget skal gennemføres som et kommunalt anlæg eller som et privat andelselskab eller interessentskab. Anlægget kan dog kun gennemføres som privat, hvis alle grundejere, hvis bestående vandforsyning afløses af forsyning fra anlægget, giver deres tilslutning til anlæggets oprettelse som privat anlæg og til de nærmere vilkår for selskabet.

Ønsker kommunalbestyrelsen ikke at fremme sagen, skal den forelægge spørgsmålet for indenrigsministeren, der kan pålægge kommunalbestyrelsen at gå frem efter reglerne i 2. pkt.

Stk. 2. Finder sundhedskommissionen eller embedslægen, at spørgsmålet bør løses ved områdets tilslutning til et bestående vandforsyningsanlæg til almen vandforsyning, kan sundhedskommissionen eller embedslægen afgive indstilling herom til kommunalbestyrelsen. Reglerne i stk. 1 finder i øvrigt tilsvarende anvendelse. Landvæsenretten kan dog bestemme, at tilslutning skal ske til et privat vandforsyningsanlæg, eventuelt på nærmere angivne vilkår, uanset at de grundejere, som tilsluttes, ikke er enige heri.

Stk. 3. I mangel af mindelig overenskomst, jfr. stk. 1, 4. pkt., har de grundejere, der som følge af ovenstående bestemmelser må ophøre med benyttelsen af deres bestående vandforsyningsanlæg og i stedet aftage vand fra det fælles anlæg, krav på erstatning for deres udgifter ved ændringen. Erstatningen kan nedsættes eller bortfalde, for så vidt grundejernes hidtidige vandforsynings- og spildevandsforhold ikke var lovlige, hensigtsmæssige eller sundhedsmæssigt tilfredsstillende. Erstatningsspørgsmålet afgøres af landvæsenretten. For så vidt kommunalbestyrelsen ikke beslutter at lade kommunen udrede erstatningen, bestemmer landvæsenretten, i hvilket omfang kommunen og grundejerne skal betale erstatningsbeløbet.

Overgang fra privat til offentlig vandværksforsyning.

§ 26. Finder en kommunalbestyrelse, at hensynet til befolkningens almindelige forsyning med vand kræver en samordning af vandforsyningsforhold inden for kommunens område, kan den indbringe spørgsmålet om tilbagekaldelse af bestående tilladelser til private vandforsyningsanlæg, der tjener sådant formål, for en landvæsenret. Landvæsenretten kan herefter træffe bestemmelse om tilbagekaldelsen, når vægtige grunde taler for det. Tilbagekaldelsen forudsætter, at det pålægges kommunen at levere vand til de ejendomme, der er blevet forsynet fra vedkommende private anlæg.

Stk. 2. Landvæsenretten kan fastsætte andre vilkår for tilbagekaldelsen, herunder fastsætte, i hvilket omfang der skal betales erstatning. Ejeren af vandforsyningsanlægget kan forlange, at det gøres til et vilkår for tilbagekaldelsen, at kommunen overtager anlægget med grund og ledningsnet efter § 14, stk. 2, i det omfang ejeren ikke fremtidig kan udnytte de pågældende værdier på hensigtsmæssig måde.

Ændring af vandindvindingens formål.

§ 27. Sker der væsentlig ændring i formålet med en vandindvinding, der er tilladt i medfør af §§ 12 eller 13, skal indehaveren af tilladelsen indbringe spørgsmålet om fortsat indvinding for de i §§ 12 eller 13 nævnte myndigheder. Sag herom kan endvidere ved enhver ændring af formålet rejses af kommunalbestyrelsen, indenrigsministeren og enhver interesseret.

Stk. 2. En tilladelse i medfør af §§ 12 og 13 kan også udnyttes af fremtidige ejere af vedkommende ejendom, når formålet med vandindvindingen ikke ændres som angivet i stk. 1, 1. pkt. Overdragelse af en vandindvindingstilladelse, der tjener til befolkningens almindelige forsyning med vand, kræver dog samtykke fra en landvæsenret, medmindre overdragelsen sker til det offentlige eller til et andelsselskab eller interessentskab af forbrugere.

Urigtige oplysninger og overtrædelse af vilkår.

§ 28. Hvis en tilladelse efter § 13 er givet på grundlag af urigtige oplysninger af væsentlig betydning, eller hvis vilkårene for tilladelsen tilsidesættes, kan kommunalbestyrelsen, indenrigsministeren og enhver interesseret rejse sag herom for en landvæsenret. Landvæsenretten kan tilbagekalde tilladelsen uden erstatning.

Stk. 2. Under tilsvarende omstændigheder kan sag om tilbagekaldelse af en tilladelse efter § 12 rejses over for kommunalbestyrelsen.

Manglende benyttelse af tilladelser til vandindvinding.

§ 29. En tilladelse efter §§ 12 og 13 bortfalder, når vandindvinding ikke er sket inden for et samlet tidsrum af 5 år. For tilladelser efter § 13 kan den tid, der ligger

forud for det i § 18, stk. 1, nr. 4, nævnte tidspunkt, ikke medregnes til 5 års perioden.

Nedsættelse eller bortfald uden erstatning som følge af ny sag om vandindvinding.

§ 30. Finder en landvæsensret under en sag om tilladelse efter § 13, at der er mangel på grundvand i vedkommende grundvandsområde eller indvindingsopland, kan den bestemme, at tidligere tilladelser efter § 13 i området uden erstatning skal begrænses til det omfang, tilladelsen har været udnyttet i de 12 sammenhængende måneder med højeste udnyttelse inden for de sidste 10 år. Sådan bestemmelse kan ikke træffes i de første 10 år efter det tidspunkt, der er fastsat for den tidligere tilladelse efter § 18, stk. 1, nr. 4.

Stk. 2. Finder en landvæsensret under en sag om tilladelse efter § 13, at der er mangel på grundvand i området, kan den endvidere bestemme, at en tidligere tilladelse efter § 13 til vanding af landbrugsafgrøder eller til dambrug skal bortfalde uden erstatning, når der er forløbet mindst 15 år fra det tidspunkt, der er fastsat for den tidligere tilladelse efter § 18, stk. 1, nr. 4, eller fra det tidspunkt, hvor spørgsmålet om opretholdelsen af tilladelsen senest er blevet afgjort af en landvæsensret.

Stk. 3. I tilfælde, hvor en kommunalbestyrelse har givet tilladelse til indvinding af vand til vanding af landbrugsafgrøder eller til skovbrug i medfør af § 12, stk. 2, jfr. § 12, stk. 1, nr. 3 og 4, finder reglerne i stk. 1 og 2 tilsvarende anvendelse på den del af indvindingen, som overstiger, hvad der kunne tillades efter § 12, stk. 1, nr. 3 og 4.

Nedsættelse eller bortfald mod erstatning som følge af ny sag om vandindvinding.

§ 31. Ansøger en kommune eller et kommunalt fællesskab om tilladelse til vandindvinding inden for et grundvandsområde eller indvindingsopland, hvor landvæsensretten finder, at der er mangel på grundvand, kan retten efter begæring af kommunen helt eller delvis tilbagekalde en tidligere tilladelse efter § 13 til vandindvinding i området mod erstatning til indehaveren af den tidligere tilladelse. Tilbagekaldelsen kan betinges af, at der skaffes den pågældende

indehaver tilladelse til vandindvinding andetsteds, eller at kommunen leverer ham vand til hans anlæg i et omfang svarende til dets hidtidige udnyttelse. § 30, stk. 3, finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 2. Den, der søger om tilladelse efter § 12, stk. 1, nr. 1 eller 2, eller om tilladelse for et anlæg til den stedlige befolknings almindelige forsyning med vand efter § 13, kan over for en landvæsensret rejse spørgsmål om inddragelse af tidligere meddelte tilladelser efter § 12, stk. 1, nr. 3 og 4. Landvæsensretten kan, hvis den finder, at der er mangel på grundvand i området, tilbagekalde sådanne tidligere tilladelser og kan pålægge søøgeren at betale en nærmere fastsat erstatning.

Ændring af ret til vandindvinding gennem overløb.

§ 32. Når en vandindvinding gennem overløb medfører vanskeligheder for anden vandindvinding, kan kommunalbestyrelsen, indenrigsministeren og enhver interesseret indbringe spørgsmålet for en landvæsensret, der kan træffe bestemmelse til imødegåelse af vanskelighederne.

Nedsættelse eller bortfald i anledning af ændring af grundvandsmængden.

§ 33. Hvis det må antages, at der i et grundvandsområde eller indvindingsopland ikke er tilstrækkeligt grundvand til den vandindvinding, som lovligt kunne foretages inden for området i medfør af §§ 11-13, kan kommunalbestyrelsen, indenrigsministeren og enhver interesseret indbringe spørgsmålet for en landvæsensret. Denne træffer bestemmelse om, hvorvidt de enkelte rettigheder helt eller delvis skal bortfalde, og i hvilket omfang de, der bevarer deres indvindingsret, i denne forbindelse skal betale erstatning.

Stk. 2. Bestemmelser i henhold til § 18, stk. 1, nr. 2, om en højest tilladelig sænkning af grundvandsspejlet lades ude af betragtning ved afgørelse efter stk. 1.

Tilkastning af brønde og lukning af boringer.

§ 34. Medfører bortfaldet af en ret til vandindvinding, at en vandforsyningsbrønd eller -boring bliver overflødig, eller er der tilvejebragt en ny vandforsyning, som kan

erstatte forsyningen fra en tidligere brønd eller boring, kan landvæsensretten eller sundhedskommissionen påbyde, at brønden tilkastes eller boringen lukkes på nærmere foreskreven måde. Indenrigsministeren kan give nærmere regler om fremgangsmåden ved tilkastningen og lukningen.

6. Ændring af grundvandstanden ved byggearbejder og lignende.

§ 35. Såfremt der ved byggearbejder, gravning af ler, grus, brunkul, kridt m. v. eller ved udgravninger til veje m. v. fremkommer skader som følge af en ændring af grundvandstanden, kan enhver interesseret indbringe spørgsmålet om afhjælpende foranstaltninger og i forbindelse hermed erstatning for en landvæsensret. Den, der agter at lade sådanne arbejder iværksætte, kan forinden indbringe forholdet for landvæsensretten.

B. Vand fra vandløb.

§ 36. Reglerne i dette kapitels §§ 11-31 finder tilsvarende anvendelse på indvinding af vand fra vandløb, for så vidt indvindingen ikke omfattes af vandløbslovens § 3, stk. 3, og §§ 38-49. Sag om indvinding som nævnt i nærværende lovs § 12 skal dog indbringes for en landvæsensret.

C. Anden vandindvinding.

§ 37. Indvinding af vand til drikkevandsforsyning gennem afsaltning af havvand og levering af drikkevand fra udlandet må ikke ske uden indenrigsministerens tilladelse.

Kap. IV.

Vandforsyningsanlæggenes indretning.

§ 38. Indenrigsministeren kan fastsætte regler om indretningen af vandforsyningsanlæg, om vandledningsanlæg, om vandindlæg og om anbringelse af de i § 11 omhandlede vandforsyningsanlæg.

Kap. V.

Beskyttelse mod forurening af vandet.

A. Grundvand.

Giftige stoffer og lignende.

§ 39. Grundvandet må ikke forurennes eller udsættes for forurening med giftige

stoffer eller stoffer, som ikke eller kun langsomt nedbrydes i undergrunden.

Stk. 2. Indenrigsministeren kan

- 1) fastsætte regler til sikring af og kontrol med oplag m. v. af de i stk. 1 nævnte stoffer, herunder om gebyrer for kontrollen, og
- 2) fastsætte regler, hvorefter visse oplag m. v. af de nævnte stoffer undtages fra bestemmelsen i stk. 1.

Sivebrønde, samlebrønde og lignende.

§ 40. Overfladevand, drænvand, spildevand og andre væsker, der kan forurene grundvandet, må ikke uden indenrigsministerens tilladelse afledes til undergrunden gennem sivebrønde, andre brønde, borer, sivedræn eller andre indretninger. Beholdere med stoffer, der kan forurene grundvandet, bortset fra tætte beholdere, som alene anvendes til ajle eller ensilagesaft, må ikke uden indenrigsministerens tilladelse være nedgravet i jorden.

Stk. 2. Indenrigsministeren kan bestemme, at tilladelser efter stk. 1 kan meddeles af sundhedskommissionerne, og kan fastsætte regler, der gør undtagelse fra bestemmelsen i stk. 1.

Stk. 3. Sundhedskommissionen kan til enhver tid ændre eller tilbagekalde en tilladelse efter stk. 1 uden erstatning, når dette måtte vise sig ønskeligt af hensyn til fare for forurening af vandforsyningsanlæg, når en kloakering gør en anden afledning mulig, eller når sundhedsmæssige grunde i øvrigt gør det ønskeligt.

Beskyttelsesområder.

§ 41. Når en landvæsensret i medfør af § 13 giver tilladelse til et vandforsyningsanlæg, som tjener befolkningens almindelige forsyning med vand, eller som benyttes af et sygehus, en skole eller en lignende institution, eller som benyttes til vandforsyning af virksomheder for tilvirkning eller tilberedning af levnedsmidler, lægemidler eller lignende, skal retten fastlægge et beskyttelsesområde, inden for hvilket sivebrønde m. v., der modtager tilløb fra wc, og eventuelt andre af de af § 40, stk. 1, omfattede forhold skal være forbudt efter udløbet af en frist, der fastsættes i kendelsen. Fristen regnes fra den i stk. 2, 3. pkt., nævnte meddelelse.

Stk. 2. Forinden landvæsenretten fastlægger et beskyttelsesområde efter stk. 1, skal retten afholde et møde, hvortil de grundejere og brugere, hvis interesser antages at ville blive berørt af forbuddet i stk. 1, skal være indvarslet. Indvarslingen skal ske ved anbefalet brev med mindst 14 dages varsel, medmindre landvæsenretten finder anden indvarsling forsvarlig. Når bestemmelsen om beskyttelsesområdet er truffet, skal landvæsenretten ved anbefalet brev eller på anden måde, som retten bestemmer, give meddelelse til de grundejere og brugere, hvis interesser berøres, om fastlæggelsen af området og indholdet af forbuddet.

Stk. 3. I de tilfælde, der omfattes af stk. 1, kan landvæsenretten endvidere fastlægge et yderligere beskyttelsesområde. Inden for dette område kan indretninger, der tidligere er tilladt efter § 40, og som ikke omfattes af stk. 1, kun opretholdes, hvis der gives ny tilladelse efter § 40.

Stk. 4. En landvæsenret kan senere foretage ændringer i beskyttelsesområdet, herunder godkende enkelte forhold, som er omfattet af et forbud efter stk. 1, og kan fastsætte beskyttelsesområder også for andre vandforsyningsanlæg.

Andre beskyttelsesbestemmelser.

§ 42. Landvæsenretten kan meddele forbud eller pålæg til undgåelse af fare for forurening af bestående eller fremtidige vandforsyningsanlæg, som tjener befolkningens almindelige forsyning med vand, eller som benyttes af et sygehus, en skole eller lignende institution. Landvæsenretten kan endvidere meddele forbud eller pålæg til beskyttelse af andre vandforsyningsanlæg mod fare for forurening med spildevand eller nærliggende fare for forurening af anden art. Bestemmelserne i 1. og 2. pkt. gælder også for forurening gennem forhold, der omfattes af §§ 39 og 40.

Stk. 2. Landvæsenretten træffer bestemmelse om, hvorvidt der skal betales erstatning i anledning af et forbud eller pålæg som nævnt i stk. 1. Forbud eller pålæg vedrørende lovligt bestående forhold, herunder lovlig anvendelse og oplagring af gødningsstoffer i landbrug, gartneri og skovbrug, kan dog kun meddeles mod fuldstæn-

dig erstatning, medmindre andet følger af andre retsregler.

Stk. 3. Erstatning efter stk. 2 betales af de brugere af vandet, der har fordel af forbuddet eller pålægget. Når vedkommende kommune ikke allerede som følge heraf skal betale erstatningen, kan retten, hvis foranstaltningen skønnes at være af betydning for en større del af kommunens beboere, træffe bestemmelse om, at kommunen helt eller delvis skal betale erstatningen.

Stk. 4. Sag om foranstaltning efter stk. 1 kan indbringes for en landvæsenret af ejeren af et offentligt vandforsyningsanlæg, indenrigsministeren, kommunalbestyrelsen i vedkommende primærkommune og med sundhedskommissionens tilslutning af ejeren af et privat anlæg og andre interesserede.

Erstatning for skader ved forurening af grundvandet.

§ 43. Spørgsmålet om, hvorvidt der skal svares erstatning for forurening af grundvandet, afgøres af landvæsenretten, såfremt parterne er enige herom.

B. Vandet i vandløb.

Tilledning og anden direkte forurening.

§ 44. Landvæsenretten kan meddele de påbud og forbud, der er nødvendige for at sikre, at vandløb, der udnyttes af offentlige vandforsyningsanlæg i medfør af § 36, ikke forurenes til skade for vandforsyningen gennem tilledning eller udkastning af stoffer eller gennem benyttelse til kreaturvanding, vask eller lignende. § 42, stk. 2, finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 2. Landvæsenretten bestemmer i overensstemmelse med vandløbslovens kap. XI, om bestående spildevandsanlæg, der har betydning for vandforsyningsanlægget, skal ændres, udvides eller have et nyt afløb. Retten træffer herunder bestemmelse om en frist for udførelsen af foranstaltningerne og om den fremtidige vedligeholdelse og drift af disse og træffer bestemmelse om erstatning til ejeren af spildevandsanlægget. Erstatningen kan nedsættes eller bortfalde, hvis spildevandsanlægget ikke opfylder vandløbslovens krav.

Stk. 3. Landvæsenretten kan endvidere bestemme, at spildevandsanlæg eller visse arter af sådanne anlæg inden for en i ken-

delsen angivet del af afstrømningsområdet kun må indrettes med tilladelse fra en landvæsensret nedsat i medfør af denne lov. Når der siden opstår spørgsmål om sådanne anlæg, bestemmer den i den anledning nedsatte landvæsensret, hvilke rensningskrav der skal opfyldes, eventuelt hvilket afløb der skal anvendes i stedet for det naturlige afløb. Den pågældende landvæsensret bestemmer endvidere, i hvilket omfang vandforsyningen skal afholde de merudgifter ved spildevandsanlæggets udførelse og drift, som er en følge af vandforsyningens beskyttelse.

Beskyttelsesområder.

§ 45. Når der i medfør af § 36 gives tilladelse til, at et offentligt vandforsyningsanlæg indvinder vand fra vandløb, fastlægger landvæsensretten samtidig et beskyttelsesområde. Området skal strække sig så langt i afstrømningens længderetning, som retten finder ønskeligt, og skal normalt omfatte de tilgrænsende ejendomme inden for en afstand af 100 m fra bredden. Under særlige omstændigheder kan retten dog udlade at fastsætte beskyttelsesområde.

Stk. 2. Inden for beskyttelsesområdet må der ikke drives erhvervsvirksomheder, institutioner, campingpladser og lignende eller være oplag af latrin, animalsk gødning, dagrenovation, gamle klude og ben, affald fra slagterier, giftige stoffer og lignende, medmindre forholdet er tilladt enten af vandforsyningsanlæggets ejer med samtykke fra embedslægen eller af en landvæsensret. Ejeren af vandforsyningsanlægget skal efter en grundejers begæring rejse sag for en landvæsensret om tilladelse. Hvis det pålægges grundejeren at ændre eller ophøre med et bestående forhold, har han krav på erstatning. Erstatningen kan nedsættes eller bortfalde, for så vidt forholdet ikke var lovligt, hensigtsmæssigt eller forsvarligt. Erstatningsspørgsmålet afgøres i mangel af enighed af landvæsensretten.

Stk. 3. Landvæsensretten kan inden for beskyttelsesområdet fastlægge et, eventuelt mindre, område efter reglerne i § 41, stk. 1, og kan bestemme, at beskyttelsesområdet i øvrigt skal omfattes af reglerne i § 41, stk. 3, 2. pkt.

Stk. 4. Bestemmelserne i § 41, stk. 2, finder tilsvarende anvendelse på beskyttel-

sesområder efter stk. 1-3. Retten skal drage omsorg for, at inddragelsen under beskyttelsesområdet og indholdet af bestemmelserne i stk. 2 og de forbud, der måtte være fastsat i medfør af stk. 3, tinglyses på vedkommende ejendom med prioritet forud for alle panthavere i ejendommen.

Stk. 5. En landvæsensret kan senere foretage ændringer i beskyttelsesområdet, herunder godkende enkelte forhold, som omfattes af forbud efter stk. 3, jfr. § 41, stk. 1.

Fiskeri.

§ 46. En landvæsensret kan bestemme, at der i vandløb, hvorfra vandet i henhold til § 36 indvindes af offentlige vandforsyningsanlæg, ikke må drives fiskeri, eller at dette kun må ske på nærmere fastsatte betingelser, herunder at fiskeri kun må drives af vandforsyningsanlægget eller på betingelser, der fastsættes af dette. Erstatning for tab af fiskeriret fastsættes af landvæsensretten.

Andre forhold.

§ 47. En landvæsensret kan efter reglerne i § 42 bestemme, at der med hensyn til et offentligt anlæg til indvinding af vand fra vandløb som nævnt i § 36 skal træffes beskyttelsesforanstaltninger ud over, hvad der følger af §§ 44-46.

Stk. 2. En landvæsensret kan bestemme, at der med hensyn til et ikke offentligt vandforsyningsanlæg til indvinding af vand fra vandløb som nævnt i § 36 skal træffes beskyttelsesforanstaltninger efter reglerne i § 42.

Stk. 3. § 43 finder tilsvarende anvendelse på skader ved forurening af vandet i vandløb.

Kap. VI.

Sundhedsmæssige forskrifter for driften af vandforsyningsanlæg.

Tilsætning af stoffer til vandet.

§ 48. Indenrigsministeren fastsætter regler om, hvilke stoffer der må tilsættes til vandet i et vandforsyningssystem, fra hvilket vandet kan tænkes at blive anvendt til drikkevand eller at komme i berøring med levnedsmidler. Ministeren fastsætter endvidere regler om de sundhedsmæssige krav, vandet i et sådant system skal opfylde.

Tilsyn med vandets beskaffenhed.

§ 49. Indenrigsministeren kan fastsætte nærmere regler om det tilsyn, som sundhedskommissionen i medfør af § 3 fører med vandforsyningsanlæg af den i § 48 nævnte art. Ministeren kan herunder bestemme, at tilsynet skal foregå med nærmere angiven hyppighed, og at det skal foretages gennem andre end sundhedskommissionen. Ministeren kan endvidere bestemme, at de fysiske, kemiske og bakteriologiske undersøgelser, som indgår i tilsynet, kun må udføres af personer, der er autoriseret dertil af ministeren.

Stk. 2. Udgifterne ved et regelmæssigt tilsyn som nævnt i stk. 1 affholdes af vedkommende vandforsyningsanlæg. I tilfælde, hvor det må antages, at en virksomhed, der er beliggende inden for vandforsyningsanlæggets opland, medfører en særlig fare for forurening af vandet, kan en landvæsensret dog pålægge virksomheden at afholde udgifterne ved et udvidet tilsyn.

Sundhedsfarlige forhold.

§ 50. Finder sundhedskommissionen i den kommune, hvor et vandforsyningsanlæg helt eller delvis ligger, eller hvor vandforbruget foregår, at vandforsyningsanlægget er sundhedsfarligt, eller at der er nærliggende fare for, at det kan blive sundhedsfarligt, kan den give påbud om, at anlæggets drift skal ophøre midlertidigt eller for bestandig, eller om andre forholdsregler, herunder at det vandforbrugende publikum skal træffe nærmere angivne sikkerhedsforanstaltninger.

Kap. VII.

Forholdet mellem et vandværk og dets forbrugere.

A. Kommunale vandværker.

Forsyningsledninger.

§ 51. Kommunalbestyrelsen kan pålægge de grundejere, til hvis ejendomme der kan leveres vand til almindelig brug fra en kommunal forsyningsledning, at betale udgifterne ved anbringelsen af ledningen.

Vandindlæg i de enkelte ejendomme.

§ 52. Kan en ejendom forsynes med vand til almindelig brug fra en kommunal for-

syningsledning, der fører forbi ejendommen, har ejendommens ejer ret til at få vand til sådan brug indlagt i ejendommen efter de regler, som fastsættes i vandværkets regulativ.

Stk. 2. Vandindlæg skal udføres og benyttes på en sådan måde, at der ikke opstår fare for forurening af vandet eller på anden måde voldes ulemper. Grundejeren skal lade foretage de foranstaltninger, som kommunalbestyrelsen i den anledning pålægger ham.

Stk. 3. Grundejeren skal drage omsorg for, at vandindlægget holdes forsvarligt vedlige, og at enhver mangel ved det snarest bliver afhjulpnet. Brugeren af et vandindlæg skal snarest anmelde enhver mangel til ejeren.

Stk. 4. Hvis en grundejer forsømmer de forpligtelser, der påhviler ham med hensyn til et vandindlæg, kan kommunalbestyrelsen lade arbejdet udføre på hans bekostning.

Vandforbruget.

§ 53. Kommunalbestyrelsen kan fastsætte afgifter for levering af vand fra kommunens vandværk.

Stk. 2. Vand fra et vandværk må bortset fra brand eller andre nødstilfælde ikke benyttes til andet formål eller i større mængde end tilladt af kommunalbestyrelsen. Spild af vand ved mangelfuld lukning af vandhaner eller ved anden uforvarlig adfærd skal undgås. Vand, der er forbrugt eller gået til spilde som nævnt i 1. pkt., kan forlanges betalt af grundejeren, således at vandmængden om fornødent fastsættes efter vandværkets skøn.

Stk. 3. Den, der modtager vand fra et vandværk, kan ikke forlange erstatning for ulemper som følge af utilfredsstillende trykforhold i forsyningsledningerne, mangler ved et offentligt vandforsyningsanlæg og disses afhjælpning eller vedligeholdelsesarbejder vedrørende anlægget. Kommunalbestyrelsen kan træffe foranstaltninger til indskrænkning af vandforbruget, for så vidt den finder, at vandværkets drift gør det nødvendigt.

Vandværkets regulativ.

§ 54. Nærmere regler om grundejernes pligt til at betale for forsyningsledninger,

om omfanget af retten til forsyning fra forsyningsledningerne og om grundejernes betalingspligt og andre forpligtelser med hensyn til vandindlæg fastsættes i et regulativ, der vedtages af kommunalbestyrelsen og stadfæstes af indenrigsministeren. Indenrigsministeren kan overlade stadfæstelsesbeføjelsen til en stedlig tilsynsmyndighed. I regulativet kan også optages andre bestemmelser af almindelig betydning for vandforsyningen, herunder tekniske forskrifter og principper for beregningen af afgift for forbruget.

Optrækning af betaling vedrørende forsyningsledninger, vandindlæg og vandforbrug.

§ 55. Bidrag til forsyningsledninger, forskudsvis afholdte udgifter vedrørende vandindlæg samt vandafgifter påhviler den, der har tinglyst adkomst på vedkommende ejendom, og har samme fortrinsret i ejendommen som kommunale skatter og afgifter. Beløbene kan inddrives ved udpantning.

B. Vandforsyninger, der forestås af staten.

§ 56. For vandforsyninger, der forestås af staten, finder §§ 51-55 tilsvarende anvendelse i det omfang, det bestemmes i vandforsyningsregulativ. Regulativet udfærdiges af vedkommende minister.

C. Private vandværker.

§ 57. For et privat vandværk, der tjener til befolkningens almindelige forsyning med vand, kan kommunalbestyrelsen efter forhandling med vandværkets bestyrelse udfærdige et regulativ om de i §§ 51-54 nævnte forhold med hensyn til værkets levering af vand til beboere i kommunen. Kommunalbestyrelsens afgørelse kan indbringes for indenrigsministeren, der dog kan overlade sin beføjelse til en stedlig tilsynsmyndighed.

Kap. VIII.

Almindelige bestemmelser.

Oplysningspligt.

§ 58. Ejere af vandforsyningsanlæg skal på begæring give de i kap. II nævnte myndigheder alle tilgængelige oplysninger om

forhold vedrørende vandforsyningen, herunder om vandforsyningsanlægget, forsyningsledningers placering og antallet af forsynede ejendomme. Primærkommunernes kommunalbestyrelser skal på begæring give de i §§ 4-8 nævnte myndigheder nærmere angivne oplysninger om vandforsyningsanlæg, der forsyner beboere i kommunen, og oplysning om foreliggende undersøgelser og planer vedrørende kommunens vandforsyning.

Stk. 2. Enhver ejer eller bruger af en ejendom, hvori der er indlagt eller ønskes indlagt vand fra et vandværk, skal på begæring give vandværket alle oplysninger om vandets anvendelse og om forbrugets størrelse.

Adgang til undersøgelser på fremmed grund.

§ 59. Repræsentanter for de i kap. II omhandlede myndigheder har mod forevisning af legitimation adgang til at indfinde sig på såvel offentlige som private ejendomme og foretage undersøgelser af forhold af betydning for vandforsyningen, herunder vandets beskaffenhed.

Stk. 2. Repræsentanter for bestyrelsen for et offentligt eller privat vandværk har under samme betingelser adgang til at efterse vandindlægget på ejendomme, hvori der er indlagt vand fra vandværket.

Adgang til tekniske undersøgelsesarbejder på fremmed grund.

§ 60. Staten og kommunerne kan på fremmed grund lade foretage alle de opmålinger, nivellementer, pejlinger og andre tekniske forarbejder og undersøgelser, som er nødvendige for udarbejdelsen af planer for et vandforsyningsanlæg eller for beskyttelsen af vandet mod forurening. Bestemmelsen i 1. pkt. omfatter dog ikke boring efter vand.

Stk. 2. Samme ret tilkommer efter fornøden sikkerhedsstillelse og efter bemyndigelse fra indenrigsministeren eller primærkommunens kommunalbestyrelse private vandforsyningsanlæg, der tjener til befolkningens almindelige forsyning med vand.

Stk. 3. § 3, stk. 2 og 3, i lov om fremgangsmoden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom finder i øvrigt tilsvarende anvendelse, dog således, at erstatnings-

spørgsmål skal indbringes for en landvæsensret.

Sager angående vandløbsloven.

§ 61. Fremkommer der under en landvæsensrets behandling af en sag om vandforsyning spørgsmål, der omfattes af reglerne i vandløbsloven, kan de afgøres af retten efter vandløbslovens regler.

Registrering af landvæsensretskendelser.

§ 62. Når en landvæsensret har afsagt en kendelse i medfør af denne lov, skal rettens formand fremsende en genpart af kendelsen til sundhedsstyrelsen og til vedkommende amtsråd. Er der ved kendelsen givet tilladelse til indvinding af grundvand, vedlægges et kort, der udviser det pågældende anlægs beliggenhed og grænserne for det opland, som retten har beregnet for det, og for dets eventuelle beskyttelsesområder. Er der ved kendelsen givet tilladelse til indvinding af vand fra vandløb, vedlægges et kort, der viser anlæggets beliggenhed, dets afstrømningsområde, den del af afstrømningsområdet, som er inddraget under reglen i § 44, stk. 3, og anlæggets eventuelle beskyttelsesområder. Har der været forelagt analysattester for kommissionen, fremsendes tillige genpart af disse.

Stk. 2. Vedrører kendelsen et vandløb, skal eksemplarer af kendelser og kort endvidere sendes til de kommunalbestyrelser, der fører tilsyn med vandløbet.

Stk. 3. Indenrigsministeren kan bestemme, at indberetningerne skal indeholde yderligere oplysninger, og at også andre myndigheder skal have indberetning som nævnt i stk. 1.

Stk. 4. Indenrigsministeren kan bestemme, at amtsrådene skal føre et register over de kendelser, hvorved der i medfør af denne lov og lov nr. 54 af 31. marts 1926 om vandforsyningsanlæg er givet tilladelse til vandindvinding, og kan give nærmere regler herfor.

Adgang til registre m. v.

§ 63. Enhver, der har en retlig interesse deri, har adgang til at gøre sig bekendt med de oplysninger, der er afgivet i henhold til § 9, stk. 2, og med indholdet af de protokoller, fortegnelser, undersøgelses- og må-

lingsresultater og registre, der nævnes i §§ 12, stk. 5, 15, stk. 3, 18, stk. 1, nr. 7, 2. pkt., og 62.

Tinglysning og udbetaling af erstatninger.

§ 64. Forlig, indgået for, og kendelser, afsagt af landvæsensretten om arealafståelser og rådighedsindskrænkninger efter denne lov kan tinglyses på vedkommende ejendom med prioritet forud for alle panthavere i ejendommen.

Stk. 2. Landvæsensretten bestemmer i overensstemmelse med reglerne i vandløbslovens § 89, stk. 2 og 3, i hvilket omfang erstatning for afståelse, for pålæg af rådighedsindskrænkning og for skade eller ulempe skal tillægges, henholdsvis udbetales, til vedkommende ejendoms ejer, bruger og panthavere.

Autorisation.

§ 65. Træffer indenrigsministeren i medfør af § 9, stk. 1, bestemmelse om autorisation af brøndborere, meddeles autorisationen efter ansøgning til den, som har bestået en fagprøve, der er godkendt af ministeren, eller som på anden måde har vist sig kvalificeret.

Stk. 2. Træffer indenrigsministeren i medfør af § 49, stk. 1, bestemmelse om autorisation til udførelse af fysiske, kemiske og bakteriologiske undersøgelser, må de nævnte undersøgelser kun foretages i lokaler og under anvendelse af apparatur, der er godkendt af ministeren som egnet til formålet. Forskrifter for laboratoriernes udførelse af analyser samt takster herfor fastsættes af ministeren.

Stk. 3. Indenrigsministeren kan tilbagekalde en meddelt autorisation, hvis den pågældende har gjort sig skyldig i grov eller oftere gentagen forsømmelse i udøvelsen af vedkommende virksomhed, og de udviste forhold giver grund til at antage, at han ikke fremtidig vil udøve virksomheden på forsvarlig måde. Afgørelsen skal indeholde oplysning om adgangen til efter stk. 4 at begære domstolsprøvelse og om fristen herfor.

Stk. 4. En afgørelse efter stk. 3 kan af den, afgørelsen vedrører, forlanges indbragt for domstolene.

Stk. 5. Begæring i henhold til stk. 4 skal fremsættes over for indenrigsministeren inden 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende. Indenrigsministeren anlægger sag mod den pågældende i den borgerlige retsplejes former.

Stk. 6. Begæring om sagsanlæg har opsættende virkning, men retten kan ved kendelse bestemme, at den pågældende under sagens behandling ikke må udøve den omhandlede virksomhed. Såfremt afgørelsen findes lovlig ved dommen, kan det i denne dom bestemmes, at anke ikke har opsættende virkning.

Straffebestemmelser.

§ 66. Den, der

- 1) indvinder vand uden at have indhentet tilladelse, hvor en sådan er fornøden efter reglerne i denne lov, eller overtræder et vilkår, der er meddelt i forbindelse med en sådan tilladelse,
- 2) overtræder et påbud eller forbud, der er meddelt i medfør af loven, eller som omfattes af § 70, stk. 1,
- 3) overtræder §§ 9, stk. 2, 13, stk. 2, 15, stk. 3, 1. pkt., 39, stk. 1, 40, 45, stk. 2, 52, stk. 2 og 3, 53, stk. 2, 58, stk. 1, 1. pkt., og stk. 2, eller 71,
- 4) modvirker adgang til en ejendom i strid med §§ 59 eller 60,
- 5) forsætligt borttager, forvansker eller beskadiger afmærkninger, som foretages i forbindelse med arbejder og undersøgelser efter § 60,

straffes med bøde, medmindre højere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning.

Stk. 2. I forskrifter, der udfærdiges eller stadfæstes af indenrigsministeren i henhold til loven, kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne.

Stk. 3. Er en af de i stk. 1 og 2 nævnte lovovertrædelser begået af et aktieselskab, andelsselskab eller lignende, kan der pålægges selskabet som sådant bødeansvar.

Kap. IX.

Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser.

§ 67. Loven træder i kraft den 1. april 1970.

Stk. 2. § 55 har dog kun virkning for afgifter og forpligtelser, der forfalder til betaling efter lovens ikrafttræden.

Stk. 3. Fra ikrafttrædelsen ophæves lov af 30. november 1857 angående staden Københavns og dens grunds forsyning med vand fra de nye vandværker, lov af 30. november 1857 om beskyttelse af de til Københavns vandvæsen hørende værker, anlæg, beholdere m. v., lov nr. 14 af 27. januar 1872 om hegn, hegnsynsmænd og oversynskommissioner for København m.m., lov nr. 14 af 28. januar 1876 angående tilvejebringelse af vedtægter for benyttelsen af vand fra kommunale værker, lov nr. 60 af 24. april 1896 om beskyttelse af vandforsyningsanlæg og lov nr. 54 af 31. marts 1926 om vandforsyningsanlæg.

Stk. 4. Indenrigsministeren kan ophæve sundhedsvedtægtsbestemmelser, der vedrører samme forhold som reglerne i denne lov.

§ 68. Vandindvindingsrettigheder, der er givet eller fastsat af en landvæsenret i medfør af lov nr. 54 af 31. marts 1926 om vandforsyningsanlæg, er fortsat gyldige på de vilkår, der er fastsat i vedkommende kendelse. Anlæggenes erstatningspligt bedømmes dog efter reglerne i nærværende lov, og for fremtidige nedslivningsanlæg inden for vandforsyningsanlæggenes beskyttelsesområder skal der alene søges tilladelse efter nærværende lovs § 40. Bestemmelser i kendelserne om undersøgelse af vandet kan ophæves af indenrigsministeren i forbindelse med fastsættelse af undersøgelsesregler efter nærværende lovs § 49, stk. 1. Rettigheder til indvinding af vand fra vandløb på grundlag af tidligere, særlig adkomst, jfr. vandløbslovens § 50, stk. 1, er fortsat gyldige. De tidligere vandindvindingsrettigheder er underkastet reglerne i nærværende lov om ændring og bortfald af rettighederne, bestemmelserne i §§ 12, stk. 5, 14, stk. 3, og 15, stk. 3, og nærværende lovs kapitler VI-VII. Fristen i § 30, stk. 2, regnes herved fra nærværende lovs ikrafttræden.

Stk. 2. Vandindvinding, der foregår ved lovens ikrafttræden, og hvortil der ikke kræves tilladelse efter loven af 31. marts 1926, er fortsat lovlig, for så vidt vandforsyningsanlægget ikke ændres og vandindvindingsens omfang ikke forøges. De i stk. 1, næstsidste og sidste pkt., nævnte bestemmelser gælder dog også for sådanne anlæg. Endvidere kan indenrigsministeren bestemme, at der for anlæg, som omfattes af § 7 i

loven af 31. marts 1926, og hvor omfanget af den tilladte vandindvinding ikke er fastsat i henhold til den nævnte bestemmelse, inden en vis frist skal indgives ansøgning om tilladelse i henhold til nærværende lov. Det samme gælder for anlæg, som omfattes af § 1, stk. 1, 1. pkt., i loven af 31. marts 1926, men hvortil der kræves tilladelse efter nærværende lovs § 12. Fristen skal mindst udgøre 1 år.

§ 69. Tilladelser til afløb, nedsivning, anvendelse af beholdere og lignende, der er meddelt af en landvæsenskommission eller af sundhedsmyndighederne, bevarer deres gyldighed. Forhold af denne art, som ved lovens ikrafttræden er lovligt bestående uden myndighedsgodkendelse, men som ved oprettelse efter lovens ikrafttræden ville kræve tilladelse, er fortsat lovlige, så længe indretningen og anvendelsen ikke ændres. Alle de i 1. og 2. pkt. nævnte forhold er dog undergivet denne lovs § 39 og denne lovs regler om ændring og bortfald af rettighederne.

§ 70. Påbud, forbud, forlig og andre overenskomster, der er lovligt givet eller indgået efter den tidligere lovgivning, bevarer deres gyldighed.

Stk. 2. Aftaler truffet i henhold til lov af 30. november 1857 angående staden Københavns og dens grunds forsyning med vand fra de nye vandværker, jfr. lov nr. 14 af 28. januar 1876, bevarer deres gyldighed, medmindre andet følger af vandværkets regulativ.

§ 71. Bestemmelserne i § 10, 1. pkt., i lov af 30. november 1857 angående staden Københavns og dens grunds forsyning med vand fra de nye vandværker, §§ 2-4 i lov af 30. november 1857 om beskyttelse af de til Københavns vandvæsen henhørende værker, anlæg og beholdere m. v. og §§ 1-3 i lov nr. 60 af 24. april 1896 om beskyttelse af vandforsyningsanlæg er fortsat gældende for de ved denne lovs ikrafttræden bestående ledninger, værker m. v., som hidtil har været omfattet af disse love.

§ 72. De landvæsensretter, der har vandforsyningssager til behandling ved lovens ikrafttræden, tilendebringer sagerne efter de hidtil gældende processuelle regler. Indenrigsministeren kan dog bestemme, at sådanne sager inden en vis frist skal overgå til landvæsensretter, der er nedsat i medfør af denne lov.

Stk. 2. Første udnævnelse af landvæsenskommissærer efter § 4, stk. 2, sker for sådanne tidsrum, at senere udnævnelser kommer til at følge perioder efter § 9, stk. 3, i lov om landvæsensretter.

Stk. 3. De sagkyndige, der er udpeget af indenrigsministeren som teknisk sagkyndige i vandindvindingssager i medfør af § 2, stk. 5, i lov nr. 54 af 31. marts 1926, betragtes som udpeget efter nærværende lovs § 4, stk. 3, således at 6 års perioden regnes fra nærværende lovs ikrafttræden, og således at forlængelser kan ske.

§ 73. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Skytte.

/ Simonsen.